

DAGON

Píši tento text pod značným duševním tlakem, poněvadž od dnešního večera už mne nebude. Bez peněz a s vyčerpanou zásobou drogy jež mi jedině dovoluje snášet život, nedokážu už déle trpět tato muka; vrhnu se z okna této vížky na špinavou ulici pod ní. Neusuzujte z mé závislosti na morfiu, že jsem slaboch či zhýralec. Až si přečtete tyto spěšně načmárané stránky, snad vytušíte, byť plně nepochopíte, proč musím vyhledat zapomnění či smrt.

Stalo se to v jedné z nejvzdálenějších a nejméně navštěvovaných končin širého Pacifiku; poštovní loď, jejíž náklad jsem měl na starost, padla za oběť německému torpédoborci. Světová válka byla tehdy teprve na začátku a námořní síly německé říše ještě nedegradovaly do pozdějšího ubohého stavu. Naše plavidlo se tedy stalo legitimní kořistí a s posádkou bylo nakládáno se vsí slušností a ohledy náležejícími nám jakožto námořním zajatcům. Kázeň našich vězňů byla dokonce tak uvolněná, že pět dní po zajetí se mi podařilo uprchnout v malém člunu s vodou a proviantem, které mi měly vystačit na dosti dlouhé časové období.

Když jsem se konečně nacházel sám na širém moři, měl jsem jen chabé tušení, kde se vůbec pohybuji. Nebyl jsem nikdy schopný navigátor, a tak jsem podle slunce a hvězd mohl jen matně předpokládat, že se plavím poněkud jižně od rovníku. O zeměpisné délce jsem nic nevěděl a neviděl jsem ani žádný ostrov či pobřežní čáru. Počasí zůstávalo pěkné a já jsem se bezpočet dní nechával bezcílně unášet pod spalujícím sluncem; a čekal jsem buď na nějakou projíždějící loď, či na okamžik, kdy mě moře vyvrhne na břeh nějaké obyvatelné země. Nicméně neobjevovala se loď ani pobřeží a já jsem si začal v osamění na dmoucích se masách nepřerušované modři zoufat.

Ke změně došlo, zatímco jsem spal. Nikdy nepoznám, co vlastně obnášela; neboť z hlubokého spánku, byť neklidného a plného snů, mne nic nevyrušilo. Když jsem se nakonec probudil, zjistil jsem, že jsem částečně zabředl do mazlavého pole odporného černého bahna, které se kolem mne rozprostíralo v jednotvárných vlnách, kam oko dohlédlo, a v němž zůstal nedaleko ode mne vězet i můj člun. Ačkoli by se dalo dosti dobře předpokládat, že mým prvním dojmem bude úžas nad tak zázračnou a nečekanou proměnou, ve skutečnosti jsem zakoušel spíše hrůzu než údiv; neboť z ovzduší a hnijící půdy vystupovalo cosi, po čem mne mrazilo v morku kostí. Celá oblast páchla zdechlinami zahrňavajících ryb a dalších hůře popsatečných těl, která čněla z ohyzdného bahna nekonečné pláně. Možná bych se ani neměl snažit, abych pouhými slovy vyjádřil nepopsatelnou ohavnost, jež může dlít v dokonalém tichu a pusté nezměrnosti. Na

doslech a na dohled nebylo nic než obrovská plocha černého kalu; přesto mne dokonalost ticha a homogennost krajiny tížily závratným strachem.

Slunce žhnulo z oblohy, která se mi ve své bezmračné krutosti zdála být takřka černá; jako by odrazela inkoustově temné bahno pod mýma nohama. Jakmile jsem se doplazil do uvízlého člunu, uvědomil jsem si, že mou situaci může vysvětlit pouze jediná teorie. Jakási nebývalá sopečná erupce musela vyzvednout na povrch část oceánského dna, čímž došlo k obnažení sfér, které ležely bezpočet milionů let skryté v nezměřitelných mořských hlubinách. Rozloha nově vyvržené země byla tak nesmírná, že jsem nedokázal zaslechnout jediný zvuk oceánského příboje, ať jsem napínal uši ze všech sil. Na mršiny se ani nesnášelo žádné mořské ptactvo.

Několik hodin jsem přemýšlel a dumal ve člunu, který ležel na boku a skýtal mi při pohybu slunce po obloze alespoň slabý stín. Postupem dne okolní krajina ztratila něco ze své mazlavosti, až se zdálo, že vyschne natolik, abych se zanedlouho mohl vydat na průzkum. Oné noci jsem skoro oka nezamhouřil a následujícího dne jsem si uchystal tornu s jídlem a vodou a připravil se na cestu po souši za zmizelým mořem a možnou záchranou.

Třetí den ráno byla půda natolik suchá, že jsem po ní mohl bez obtíží kráčet. Rybí puch mne dováděl k nepřítetnosti; ale byl jsem tak zaneprázdněný důležitějšími otázkami, že jsem takového chabého příkoří nedbal a vydal jsem se směle k neznámému cíli. Celý den jsem si vytrvale razil cestu na západ, přičemž jsem mířil ke vzdálenému návrší, které se v celé zvlněné pustině tyčilo výše než jakýkoli jiný bod. V noci jsem se utábořil a dalšího dne pokračoval směrem k pahorku, třebaže se můj cíl nezdál o nic blíže než ve chvíli, kdy jsem jej poprvé zahlédl. Čtvrtého večera jsem dosáhl jeho úpatí, byť kopec byl nakonec mnohem vyšší, než jak se jevil z dálky; údolí táhnoucí se pod ním mu dávalo vystoupit v ostřejším kontrastu k okolní krajině. Jelikož jsem byl příliš unaveni, abych na něj vyšel, přespal jsem v jeho stínu.

Nevím, proč mne oné noci přepadly tak divoké sny; ale než stačil ubývajícím měsíc v poslední fázi vyšplhat vysoko nad východní pláň, byl jsem vzhůru, zalit studeným potem a odhodlán oka více nezamhouřit. Vidiny, jichž jsem byl svědkem, bych znovu vystát nedokázal. A v přísunu měsíce jsem si uvědomil, jak bláhové ode mne bylo putovat za dne. Pokud bych se skrýval před září spalujícího slunce, má pout' by mne stála mnohem méně energie; cítil jsem se nyní dokonce i na výstup, který mne odradil za soumraku. Zvedl jsem tornu a vyrazil na vrchol vyvýšeniny.

Už jsem uvedl, že ničím nepřerušovaná jednotvárnost zvlněné pláně mi byla zdrojem nedefinovatelné hrůzy; ale mám za to, že má hrůza dosáhla nového stupně v okamžiku, kdy

jsem vyšel na vrchol kopce a shlédl na druhé straně do obrovské propasti či kaňonu, jehož černé hlubiny se ještě nedokázaly ukázat ve svitu měsíce putujícího nahoře po obloze. Cítil jsem, že stojím na okraji světa a shlížím přes jeho hranu do bezedného chaosu věčné noci. Mou hrůzu doprovázely podivné vzpomínky na Ztracený ráj a na Satanův odporný výstup nedotčenými říšemi temnoty.

Když měsíc vystoupal výš na oblohu, spatřil jsem, že stěny údolí nejsou tak strmé, jak jsem si představoval. Římsy a skalnaté výběžky skýtaly dosti snadné záchytné body pro sestup a navíc po několik set metrů dlouhém srázu se strž stala mnohem pozvolnější. Hnán puzením, které nedokážu řádně analyzovat, pustil jsem se s jistými obtížemi dolů po skaliscích, až jsem se octl na mírnějším svahu v hloubce, odkud jsem mohl upřít zrak do pekelných útrob, do nichž ještě nestačilo proniknout žádné světlo.

Mou pozornost najednou upoutal ohromný a pozoruhodný objekt na protilehlém úbočí, jenž se strmě tyčil snad sto metrů přede mnou; objekt bíle se třpytící v čerstvých paprscích stoupajícího měsíce. Brzy jsem se ubezpečil, že jde pouze o gigantický kus kamene; byl jsem si však vědomý nesporného dojmu, že jeho tvar a pozice nejsou tak docela dílem přírody. Jeho bližší ohledání mne naplnilo pocity, jež nedokážu vypsát; neboli navzdory ohromné velikosti a umístění v propasti zející na dně moře od dob, kdy byl svět ještě mlád, jsem si mimo jakoukoli pochybnost uvědomoval, že tato prazvláštní věc je pečlivě opracovaným monolitem, jehož obrovská masa poznala zručnost a snad i uctívání ze strany žijících a myslících bytostí.

V úžasu a hrůze, nicméně ne zcela necitelný vůči záchvěvům potěšení, jež může zakoušet vědec či archeolog, jsem si podrobněji prohlédl své okolí. Měsíc, nyní blízko zenitu, vrhal strašidelnou a jasnou zář na strmící stěny svírající propast a odhaloval skutečnost, že na dně rokle teče rozlehlá řeka vinoucí se na obou stranách mimo dosah mých očí, přičemž mi skoro, jak jsem tak stál nad propastí, omývala nohy. Na druhé straně strže její vlnky šplíchaly na úpatí kyklopského monolitu, na jehož povrchu jsem nyní rozeznával nápisy a neforemné sochy. Text byl vyveden v soustavě hieroglyfů, jež mi byla neznámá, a ani se nepodobala ničemu, co jsem kdy spatřil v knihách, neboť z větší části sestávala z vodní symboliky využívající obrazů ryb, úhořů, chobotnic, koryšů, měkkýšů, velryb a podobných tvorů. Několik symbolů očividně znázorňovalo mořské živočichy neznámé současnému světu, jejichž zahnívající těla jsem nicméně zahlédl na čerstvě vyzvednutém mořském dně.

Ovšem k mému dokonalému úžasu nejvíce přispívaly obrázkové rytiny. I přes tekoucí řeku bylo díky jejich velikosti zřetelně vidět množství basreliéfů, jejichž náměty by vzbudily závist i

v Dorém. Myslím si, že tyto plastiky měly zobrazovat lidi – přinejmenším jistý druh lidí; byť byly dotyčné bytosti zobrazeny, jak dovádějí coby ryby ve vodách jakési podmořské jeskyně či vzdávají hold u jakési kolosální svatyně, která jako by také byla umístěna pod hladinou moře. O tvářích a tvarech těchto bytostí se neodvážuji rozepisovat podrobněji; neboť při pouhé vzpomínce se mi dělá mdlo. Vyznačující se groteskností mimo představitivost Poea či Bulwera Lyttona jevíly se svým celkovým zjevem proklatě lidsky, a to navzdory nohám a rukám opatřeným plovacími blánami, navzdory odpudivě širokým a ochablým pyskům, skelným a vypouleným očím a dalším rysům, které si již nechci ani vybavovat. Bylo však zvláštní, že byly vytesány ve velkém nesouladu se svým pozadím; neboť jedna bytost byla znázorněna, jak zabíjí velrybu jen stěží větší, než byla ona sama. Již jsem napsal, že jsem si povšiml jejich grotesknosti a podivuhodné velikosti; ale hned jsem došel k závěru, že to musí být pouze imaginární bozi nějakého primitivního rybářského či námořnického kmene; kmene, jehož poslední potomek zemřel dlouho před příchodem prapředků neandrtálce či kromaňonce. V údivu nad tímto nečekaným pohledem do minulosti, vzpírajícím se představám i toho nejsmělejšího antropologa, zůstal jsem stát zamyšleně ve svitu měsíce, jež se prapodivně odrážel v tichém korytě přede mnou.

Pak jsem to zničehonic uviděl. Za sotva patrného zčeření hladiny se ta věc vysunula nad potemnělou vodu. Ohromná, odporná a Polyfémovi podobná vystřelila jako nepředstavitelný běs z nočních múr k monolitu, jež objala svými mohutnými šupinatými pažemi, zatímco kývala hlavou a vydávala jakési rytmické zvuky. Mám za to, že tehdy jsem propadl šílenství.

Na svůj divoký výstup po svahu a skalní stěně a na svou blouznivou cestu zpátky k uvízlému člunu se skoro nepamatuji. Jsem přesvědčený, že jsem hodně zpíval nebo se potouchle smál, když jsem zpěvu už nebyl schopen. Matně si vybavuji prudkou bouři, která se spustila krátce poté, co jsem došel ke člunu; rozhodně víru, že jsem slyšel hromobití a další zvuky, které příroda vydává jen ve svých nejběsilejších náladách.

Když jsem se vynořil ze stínů, byl jsem v nemocnici v San Francisku; dovezl mne do ní kapitán americké lodi, která vyzvedla můj člun uprostřed mořských vln. V deliriu jsem se zmínil o mnoha věcech, ale zjistil jsem, že mým slovům byla věnována pramalá pozornost. Mí zachránci nevěděli o žádném pacifickém výzdvihu pevniny; a já jsem nepovažoval za důležité, abych trval na něčem, o čem jsem věděl, že nebude bráno vážně. Jednou jsem vyhledal slavného etnologa a pobavil ho pozoruhodnými otázkami ohledně starobyklých filistínských legend či ohledně

rybího boha Dagona; brzy jsem však seznal, že zastává beznadějně tradiční stanoviska a od dalšího dotazování jsem upustil.

Tu věc vídávám v noci, zvláště když svítí ubývající měsíc v poslední fázi. Zkusil jsem morfium; ale droga mi poskytla pouze přechodnou úlevu a vtáhla mne do svého sevření jako beznadějného otroka. Nyní tedy se vším skoncuji; svůj osud jsem zde dopodrobna vylíčil pro informaci a pro pohrdlivé pobavení svých spolublížních. Často se sám sebe ptám, zda nemohlo jít o pouhý přelud - o pouhou fantasmagorii horečnaté mysli, když jsem ležel pod žhnoucím sluncem a blouznil na otevřeném člunu poté, co jsem uprchl z německé válečné lodi. Takto se táži, ale vždy se mi jako odpověď zjeví před očima ohavně živá představa. Už nedokážu pomyslet na mořské hlubiny, aniž bych se neotrřásl při vzpomínce na bezejmenné tvory, kteří se mohou právě v tomto okamžiku plazit a potácet po jejich slizkém dně, uctívat své starodávné kamenné modly a tesat své vlastní odporné podobizny do podmořských obelisků vodou nasáklé žuly. Sním o dni, kdy vystoupí z moře, aby svými páchnoucími pařáty stáhli pod hladinu zbytky nepočetného, válkou zuboženého lidstva – o dni, kdy pevnina poklesne a ve všeobecném pandemoniu se zvedne temné hlubokomořské dno.

Konec se blíží. Slyším u dveří zvuky, jako by se o ně otíralo jakési ohromné slizké tělo. Nenajde mne. Bože, ta ruka! V okně! V okně!